

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság nevében mindannyiuknak szakmai sikereiben bővelkedő új esztendőt kívánok.

Nemzeti akadémiánk 2012 januárjától megújul: kutatóhálózatának szerkezeti átalakítása révén ésszerűbb és takarékosabb intézményi működésre nyílik lehetőség, amely egy erőteljesebb kutatási stratégia megvalósításának kedvez. A teljes magyar tudományos élet nagyobb költségvetési támogatásra számíthat. A kutatási programoké több mint 20%-kal, az immár negyedszázados múltra visszatekintő Országos Tudományos Kutatási Alapprogram kerete pedig mintegy 40%-kal nő.

Hírlevelünk is a megújulás szolgálatában áll. Kérem, idén is tiszteljenek meg bennünket azzal, hogy együttműködnek velünk céljaink elérésében: hozzájárulnak a külhoni magyar tudományosság eredményeinek és erőfeszítéseinek közismertté tételéhez.

Kérjük és várjuk saját híreiket és tudományos környezetük híreit kutatásokról, publikációkról, tudományos szervezeteik rendezvényeiről, közérdekű információkról.

Kocsis Károly elnök

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

A Magyar kutatók rangos nemzetközi elismerései című éves MTA-összefoglaló anyag beszámol **Barabási Albert-László** fizikus-hálózatkutatónak, az MTA külső tagjának. Az emberi cselekedetek nyomon követhetőségének és megjósolhatóságának terén végzett, világszerte nagy figyelmet keltő, úttörő jellegű kutatásaiért kapott 2011-es **Lagrange-díjáról**.

[Bővebben:](#)

A felnőttoktatás, tudományos kutatás érdekében végzett kiemelkedő tevékenységért járó **Kármán Tódor-díjat** kapott **Charles Simonyi professzor**, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja, az Alap a Művészetért és Tudományért elnevezésű szervezet alapítója.

[Bővebben:](#)

A Magyar Köztársaság pozsonyi nagykövetsége hagyományos év végi rendezvényén **elismerésben részesítette** a 75 éves **Kubička Kucsera Klára művészettörténészt**, az MTA külső köztestületi tagját.

[Bővebben:](#)

A fennállásának 50. évfordulója alkalmából tartott ünnepségen az **eszéki J. J. Strossmayer Egyetem** Bölcsészettudományi Karának dékánja, Ana Pintarić asszony a magyar tanszék létrehozásáért, fejlesztésért **kitüntetéssel adományozott Lábadi Károly** tanszékvezető **egyetemi tanárnak**, az MTA külső köztestületi tagjának.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSI HÍREK

Egy fiatal magyar kutató, **Luspay-Kuti Adrienn** közreműködésével először **sikerült a Szaturnusz legnagyobb holdján, a Titanon uralkodó felszíni körülményeket előállítani** egy földi laboratóriumban az Egyesült Államokban.

[Bővebben:](#)

Távírányítható, magától mozgó kapszula utazhatja be hamarosan beleinket – segítve a gyógyítókat a diagnózisban és a kezelésben. A kutatást végző erdélyi származású **Kósa Gábor kutató** és munkatársai a világ élvonalában járnak az orvosi képalkotási területen.

[Bővebben:](#)

3. oldal

A II. Rákóczi Ferenc
Kárpátaljai Magyar
Főiskola bázisán működő
Lehoczky Tivadar

Intézet 2011 őszén nagyszabású projektet indított el a 2001-2011-es, **Kárpátaljára vonatkozó történeti, oktatási és honismereti bibliográfia összeállítása** céljából.

[Bővebben:](#)

Születőben a **técsői tájszótár** két kárpátaljai származású nyelvész, **Mokány Sándor**, az MTA egykori **köztestületi tagja és Mokányné Nagy Katalin**, az MTA Könyvtára egykori munkatársa tudománytörténeti jelentőségű hagyatékából. A kiadás egyben az első kárpátaljai magyar helyi tájszótár is lenne.

[Bővebben:](#)

Megegyezés született a **szerb–magyar akadémiaközi vegyes történelemszabotóság**

belgrádi és budapesti tagozata között az **1941 és 1948 között történt atrocitások tudományos alapon történő feltárásával** foglalkozó kutatómunka egységesítéséről.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

A Magyar Tudomány decemberi számában megjelent **Nánay Bence** filozófiaprofesszornak, az MTA külső köztestületi tagjának a **Filozófia és a tudományok** című vitaindító írása.

[Bővebben:](#)

Az év legjobb könyve lett Kárpátalján a régió történetét magyar és ukrán szemszögből interpretáló, két nyelven kiadott **tanulmánykötet ukrán változata.**

Főszerkesztő **Fedinec Csilla**, az MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet munkatársa és **Vehes Mikola**, az Ungvári Nemzeti Egyetem rektora, az MTA külső köztestületi tagja.

[Bővebben:](#)

A kárpátaljai magyarság nyelvhasználatáról jelent meg könyv **Nyelvek, emberek, helyzetek** címmel **Ungváron.**

Szerzői (Csernicskó István, Beregszászi Anikó, Molnár József és Molnár Anita) kérdőíves kutatás alapján mutatják be a magyar, ukrán és orosz nyelv alkalmazását a helyi magyar közösségben.

[Bővebben:](#)

4. oldal

Genera Juno Tratt (Iridaceae) címmel nemrégiben látott napvilágot **Szikura Józsefnek**, az MTA külső tagjának,

a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektorának és leányának, **Szikura Anitának**, a kijevei Dragoman Egyetem docensének közös növénytani munkája.

[Bővebben:](#)

Az ismereteket a kor kihívásainak megfelelően kell átadni címmel jelent meg év végi interjú az újvidéki Magyar Szóban **Pálinkás Józseffel**, az MTA elnökével.

[Bővebben:](#)

Tizenöt tanulmányt tartalmaz a **vajdasági Létünk folyóirat** jubileumára (lásd Évfordulók rovatunkat) megjelentetett

A láthatatlan változat című kötet, Bence Erika főszerkesztő válogatásában.

[Bővebben:](#)

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet kiadásában megjelent **Beszédes Valéria néprajzi és műemlékvédelmi tanulmányainak** Hol volt... című gyűjteménye.

[Bővebben:](#)

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar oktatóinak,

Péntek Jánosnak, az MTA külső tagjának, **Kádár Editnek**, **Szilágyi N. Sándornak**, és **Benő Attilának**, az MTA külső köztestületi tagjainak **legújabb nyelvészeti munkáit** mutatták be december 20-án az egyetemen.

[Bővebben:](#)

Horváth István és Tódor Erika Mária szerkesztésében megjelent **a Nyelvhasználat, tannyelv és két(több)nyelvű lét című tanulmány-**

kötet a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet és a Kriterion kiadó gondozásában.

[Bővebben:](#)

Elkészült Románia első magyar nyelvű monográfiája. **A Románia. Tér, gazdaság, társadalom** című kötetet **Benedek József**, az MTA

külső tagja szerkesztette. A könyv teljes szövege digitálisan hozzáférhető a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet honlapján.

[Bővebben:](#)

5. oldal

A kolozsvári Komp-Press kiadónál megjelent **A tudomány határai** című tanulmánykötet **Cseke Péter szerkesztésében.**

A kötet előszavát Pálincás József, az MTA elnöke írta.

[Bővebben:](#)

2011-ben 17. alkalommal szervezte meg az **Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT)** hagyományos **vegyészkonferenciáját.** A konferenciák történetéről szóló összefoglaló – amelyet **Sohár Pál akadémikus** készített – az EMT honlapján olvasható.

[Bővebben:](#)

Megjelent a Columbia University Press kiadásában **Várdy Béla** történész-professzornak, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjának és **Várdy Huszár Ágnes** történész-professzornak a **Hungarian Americans in the Currents of History** című munkája.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

A térségben működő tudományos intézmények, testületek együttműködésének és közös programjának eredményeként

december 15-ével **Csíkszeredában létrejött A Magyar Tudomány Háza,** ami az akadémiai szellemiség térnyerésének újabb lehetőségét jelenti.

[Bővebben:](#)

Fennállásának **fél évszázadát ünnepelte az eszéki J. J. Strossmayer Egyetem Bölcsészettudományi Kara.**

[Bővebben:](#)

Az „Új tanulmányi programok készítése a **Selye János Egyetemen**” projekt keretén belül újabb tanulmányi program – a **magiszteri biológia – akkreditációs anyagának** kidolgozására került sor.

[Bővebben:](#)

Több új szakot indít ettől az évtől a **Partiumi Keresztény Egyetem,** többek között kulturális mediátor, romológia, tanító-képző valamint bank- és pénzügy-szakot.

[Bővebben:](#)

EDUTUS FŐISKOLA

Edutus Főiskola lett a székelyudvarhelyi Modern Üzleti Tudományok Főiskolája új neve.

[Bővebben:](#)

6. oldal

RENDEZVÉNYEK

Az MTA Kolozsvári Területi Bizottság Földtani Szakbizottsága december 17-én társ szervezőkkel együtt

emlékkonferenciát szervezett

Kolozsváron két kiemelkedő magyar földtudományi szakember, egyetemi oktató, **Tulogy János 120. és Nagy Lajos 90. születésnapja** alkalmából.

[Bővebben:](#)

Tehetségsegítő
Tanácsok

A kolozsvári Apáczai Csere János Elméleti

Líceumban tartotta december elején évzáró gyűlését az **Erdélyi Tehetségsegítő Tanács**. A szervezet 2010-ben alakult és a tehetséges fiatalok támogatását tűzte ki céljául. Elnöke Néda Zoltán egyetemi tanár, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

December 15-én, Bolyai János születésének 209. évfordulóján

az **Erdély Magyar Műszaki és Tudományos Társaság** vezetősége **kihelyezett ülést** tartott a marosvásárhelyi Bolyai Tudomány és Technika Házában.

[Bővebben:](#)

A szabadkai székhelyű **Magyarságkutató Tudományos Társaság**

fennállásának 20 éves évfordulójára **A kisebbségkutatás 20 évének állomásai** címmel szervezett tudományos konferenciát.

[Bővebben:](#)

Február 24-én **Vajkoczy Péter professzor**, a Charité Idegsebészeti Klinikája igazgatója tart előadást a berlini

Collegium Hungaricumban **Entwicklungen und Möglichkeiten der Hirn- und Wirbelsäulenchirurgie** címmel.

[Bővebben:](#)

Fölkerült az **Erdélyi Magyar Műszaki**

Tudományos Társaság honlapjára a 2012. évi **rendezvénynapló**.

[Bővebben:](#)

A **Momentum Doctorandus** kárpátaljai magyar doktorandusz-szervezet

Természettudományi Szekciója a **természettudományokat népszerűsítő előadás-sorozat**ot szervezett.

[Bővebben:](#)

7. oldal

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

Kubička Kucsera Klára
művészettörténész, az MTA
külső köztestületi tagja,
kandidátus 1936-ban született Léván.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

A közelmúltban ünnepelték
Zentán a jeles történész, **Dudás
Gyula születésének 150.** és
halálának **100. évfordulóját.**

[Bővebben:](#)

Negyvenéves a Létünk,
az újvidéki Forum
Könyvkiadó társadalmi,
tudományos és kulturális folyóirata.

[Bővebben:](#)

2011-ben lett volna **80 éves**
a kiváló vajdasági régész,
Szekeres László, akire
december 27-én emlékeztek

Szabadkán.

[Bővebben:](#)

270 évvel ezelőtt született
Rimaszombatban **Decsy Sámuel**
író, orvos, mecénás,
a Magyar Tudós Társaság
megalapításának kezdeményezője.

[Bővebben:](#)

205 esztendeje született
Szepesbélán **Petzval József**
akadémikus, egyetemi tanár,
az első nagy fényerejű
fényképezőgép-objektív feltalálója.

[Bővebben:](#)

1867. január 1-jén, **145 évvel**
ezelőtt helyezték üzembe
a Kerpely Antal tervei által
készült vaskohót Ruszkabányán.

A szabadalmat több helyen bemutatta,
majd a selmebányai akadémia kohászati-
„kémlészet”, illetve az általa szervezett
vaskohászat-vasgyártás tanszék tanára és
vezetője lett.

[Bővebben:](#)

120 éve született Csabrendeken
Sümeghy József geológus,
a föld és ásványtani tudományok
doktora, a síkvidéki üledékek
föltani térképezésének megújítója.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

A Magyar Tudományos
Akadémia Kolozsvári Területi
Bizottsága létre kívánja hozni
az **Erdélyből elszármazott,**
magyar kötődésű diplomások, kutatók,
egyetemi oktatók adatbázisát.

[Bővebben:](#)

8. oldal

A Bolyai Alapítványa Bolyaiak, a Bolyai
Universitas szellemi-

ségének és az erdélyi magyar iskolák ősi hagyományainak megfelelően **pályázatot hirdet** meg marosvásárhelyi egyetemeken, főiskolákon tanító fiatal egyetemi oktatók, dolgozó doktoranduszok számára, szakmai továbbképzésük anyagi támogatására, **az erdélyi magyar felsőoktatás és értelmiség megújulásának elősegítése** céljából.

[Bővebben:](#)**A Partiumi Keresztény****Egyetem** másodszor szervezi
meg az **Argumentáció és****retorika című nemzetközi konferenciát**

Nagyváradon szeptember 21-22-én.

A jelentkezési határidő: február 29.

[Bővebben:](#)

HSAC

A Kanadai**Magyarságtudományi****Társaság** május 26-28-ántartja 27., **évi rendes konferenciáját**

az ontarioi Waterlooban.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

9. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele.

2012/1. szám.

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök.

Szerkeszti a szerkesztő bizottság.

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtk@office.mta.hu

